

Результати обстеження:

При обстеженні насадження виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). У дерев сосни в нижній частині стовбура на обкорованих деревах в районі товстої кори наявні звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда (*Tomicus piniperda*). Також на повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проєкціями крон на підстилці знайдено від 10 до 20 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про значну чисельність популяції даних шкідників. Всихання та відмирання дерев зумовлене первинним заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*). Крім того виявлені дерева сосни уражені сосною губкою (*Porodaedalea pini*), що утворює багаторічні плодові тіла. При цьому спори гриба проникають крізь місця механічних пошкоджень кори та лубу таких як, термічні пошкодження (опіки, морозобоїни), місця зламу відмерлих сучків, ділянки живлення короїдів тощо, звідки міцелій поширюється по стовбуру, залишаючи пустоти, які заповнені білими пластівцями нерозкладеної целюлози. Розвиток патологічних процесів спричиняє ямчасту гниль, що поступово перетворює деревину на труху.

У насадженнях дуба звичайного (*Quercus robur* L.) виявлено ознаки заселення, або відпрацювання такими вторинними шкідниками як златка дубова бронзова (*Chrysobothris affinis* F), зелена вузькотіла (*Agrilus viridis* L), вузькотіла (*Agrilus angustulus*) та дубовий заболонник (*Scolytus intricatus* Ratz), про це свідчать личинкові та маточні ходи, які помітні на поверхні деревини та під корою, завдовжки від 1 до 3 сантиметрів. Також на деревах є велика кількість льотних отворів даних шкідників. Крім того, зустрічалось ураження стовбурів несправжнім дубовим трутовиком (*Fomitiporia robusta*), що підтверджується наявністю плодових тіл дереворуйнівного гриба.

У Білодівровському лісництві було виявлено ділянки лісу, що постраждали від стихійного лиха вітровалу-бурелому. Екстремальний прояв стихії у вигляді потужного штормового вітру призвів до групового та поодинокого пошкодження дерев до ступеню припинення росту. Переважна кількість пошкоджених дерев відноситься до буреломних і мають злами в нижній та середній частинах стовбурів, або пошкодження крони до втрати нею життєздатності. Також утворилися вітровальні дерева, як з повним виверненням кореневої системи з ґрунту так із нахилом стовбурів понад 30 градусів від вертикальної осі та з візуально помітними ознаками підриву коріння.

Вищепераховані насадження характеризуються відпадом дерев, що мають переважно верхівковий тип відмирання, що проявляється у вигляді всихання скелетних гілок 1 – 4 порядків, суховершинністю. Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників природного середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим, поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева. Також спостерігається помітне накопичення захаращеності у вигляді старого лежачого сухостою, вітровальних дерев та частин зламаних стовбурів.

Рекомендації:

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарно стану насаджень стану насаджень КП «Дарницьке ЛПГ» комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - ВСР з орієнтовною інтенсивністю (окоірно) 5-70 м³/гектар у вищезазначених насадженнях на площі **144,8 гектара**.

ВСР провести у 2025 році згідно пунктів 2,5,6,7,9,10,13,14,16,19,21,22,23,26 Санітарних правил в лісах України та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Акт складений у 3-х примірниках:

1. Центральному міжрегіональному управлінню ЛМГ;
2. ДСЛП «Київлісозахист»;
3. КП «Дарницьке ЛПГ».

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Вікторія ШВЕНЬ

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Олена СУСЬКА

Лісничий Дарницького лісництва

Олександр ГРИГОРОВ

Лісничий Микільського лісництва

В'ячеслав ПЕТРОВСЬКИЙ

Лісничий Броварського лісництва

Олександр ВОЛЕВАЧ

Лісничий Білодівровного лісництва

Іван ВАСИЛЕНКО

Лісничий Дніпровське лісництва

Анатолій СКУБКА